

Valitsus kardab õppekava avalikku arutelu

Riigikogu lükkas valitsuskalitsiooni hääletage tagasi Isamaaliidu eelnõu, mille alusel kiidetakse edaspidi üldhariduskoolide riikliku õppekava üldosa heaks Riigikogu otsusega. Seni on selle ühe tähtsama hariduspoliitilise otsuse tegemine olnud valitsuse pädevuses.

„See, et valitsuskalitsioon kardab õppekava avalikku arutelu Riigikogus, on ainult pool häda. Suurem probleem on selles, et sisulisest arutelu hoitakse seni eemal ka kogu haridusüldsust – nii lapsevanemaid kui ka õpetajaid,“ ütles Riigikogu ees eelnõu kaitsnud Tõnis Lukas.

„Just praegu on väga kohane arutada õppekava üldosa Riigikogus, sest kooli õppetöö sisu ja eesmärgid on olulised kogu rahvale. Need ei ole ainult ametnike tööriist,“ lisas Lukas.

Isamaaliit on seisukohal, et õppekavas sätestatud õppe-eesmärgid, õppesisu, ainete vahelised seosed ja tunniarvotusplaanid on sama tähtsad kui paljud seni Riigikogu tasandil vastuvõetud riiklikud strateegiad.

Riigi äriühingute juhtide tasud kontrolli alla

Valitsuskalitsioon hääletas Riigikogu menetlusest välja Isamaaliidu eelnõu, millega oleks riigi äriühingute juhtide tasud võetud kontrolli alla.

Eelnõu oleks välistanud riigi äriühingute ja sihtasutuste juhtidele suurte lahkumishüvitiste maksmise ning piiranud neile ka lisatasude maksmist.

Praegu kehtiv seadus võimaldab äriühingute nõukogudel rakendada juhatuse liikmete tasustamisel erikordasid, mille kattevajutus on toimunud sageli põhjendamatu ja avalikkuse õiglustunnet riivanud hiigelasude maksmist.

Isamaaliit algatas Eesti Arengufondi eelnõu

Isamaaliit andis Riigikogule üle Eesti Arengufondi seaduse eelnõu, et luua Soome eeskujul Eesti innovaatilist arengut tunduvalt kiirendav poliitiliselt sõltumatu rahvuslik sihtkapital.

Arengufondi eesmärk on soodustada Eesti üleminekut teadmispõhisele majandusele. Tõnis Lukase sõnul ei tohi Arengufond olla pelgalt riskikapitalifond, nagu nägid ette majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi komisjonid kavand. „See peab olema tõeline arengut käivitav ja tulevikuideid ära tundev fond.“

Isamaaliit näeb ette, et fondi põhikapital moodustub Eesti Telekommi riigile kuuluvaist aktsiast.

ISAMAALIITU ARHIIV

„Mulle on rõõmu teinud, et suutsin Valges saalis purustada etiketi ja saavutada, et Eesti jäi president Bushile meelde. Järgmisel korral küsin, kas mu rist, millega märkisin lõhejõe presidendi globusel, on alles. Bush vastas: muidugi. Ütlesin, et olen harjunud uskuma tegusid, mitte sõnu, läksin ja vaatasin järel. Rist ei olnud alles. Bush andis oma sulle, öeldes: „Siin majas ei ole inimesi, kes selle sullepeaga kirjutatud kustutaks.“ Ma tegin uue risti. Oli minu sünnipäev, 29. märts, ja sel korral mõistsin Ameerika diplomaatia tähtsust, kui president mulle selle sullepea sünnipäevaks kinkis.“

(Intervjuust ajalehele Lääne Elu, 2.09.1992)

„Kui meil on tegemist halva ilmaga, käituvad inimesed kahte moodi. Süngmust pilv jõuab teile järele, te olete üks ja kohe algab sadu. On inimesi, kes jooksevad eemale ja tulemusena jooksevad koos pilvega. On neid, kes jooksevad pilvele vastu ja jõuavad nii pilvest läbi.“

Siit meie poliitiline kredo, mis ei ole nooruslik tuhin. Me ei taha enam aega kaotada. Areng, mis praegu on toimumas – me võime seda eeldada vaid kord sajandis. Et ta sel sajandil on toimunud kaks korda, on pigem erand kui reegel. Ka kasutada võib seda aega mitmeti. Kas vihma eest joostes või nii, et me iseenda taastamise teeme nii lühikeseks kui võimalik.“

(Lääne Elu, 2.09.1992)

Isamaaliit mälestab Lennart Merit

Lennart Meri filmimehena / ISAMAALIITU ARHIIV

Kui Lennart Meri aastal 1992 Vabariigi Presidendiks valiti, seis ta ainukordse ülesande ees viia uhiuue põhiseaduse sead institutsiooni puudutatav sätteid ellu. Ta pidi otsustama, kuidas Eestis president ollakse – nii suurtes kui ka väikestes

asjades. Ta tegi seda temale omase suveräänsusega, jäljendamata teisi riigijuhte minevikust või tänapäevast. Presidendiameti väärrikus ja kõrge hinnatus inimeste poolt on selle töö tulemus.

Aga Merit – maailmakodanik nagu ta oli, neljas riigis koolis käinud – ei tunnustatud mitte üksi Eesti, vaid ka kogu Euroopa eestkõnelejana, Euroopa mõõtu riigimehena.

Tema sõnastas Eesti riigi välispoliitilised eesmärgid – minna NATOsse, minna Euroopa Li-

tu. Temaga seostuvad niisugused märksõnad nagu Murtud Rukkilill ja Eesti Nokia. Ta käivitas inimsusvastaste kuritegude uurimise Eesti rahvusvahelise komisjoni töö. Tema algatas noorte perede väärtustamise, milles oleme nüüdseks jõudnud tegudeni. Vanadest headest mõtetest hakkas ta uuesti teoks tegema kodukainistamist.

Õhkkond, mille Meri Eesti avalikus elus lõi, soodustas vaimust ja uusi mõtteid. See oli aga sallimatu noore demokraatia tõsiste hädade suhtes. Kui riigis sündis midagi, mis väga inimeste kõlblustunde vastu käis, siis sekkus Meri jõuliselt oma kõlbluste hinnangutega, kasutades selleks oma positsiooni ja sõna.

Mitukümmend aastat ei olnud meil eestimeelset poliitikaega elukutselisi poliitikuid. Õnneks oli meil poliitilise mõtle-

misega inimesi; nad pidasid muid ameteid. Meri tuli poliitikasse kirjaniku, ajaloolase ja reisimehe kogemustega – ta oskas neid oma uuel tegevusalal täiel määral rakendada.

Maailm muutub üha. Selleks et üks väga väike riik vabaks saaks ja ka vabaks jääks, on vaja meie kõigi pidevat vaimset pingutust. Tuleb jälgida ja analüüsida maailmas toimuvat, ohte ette näha ja neid vältida. Osa ta olusid näha mitte ainult meie, vaid ka teiste riikide seisukohast. Samuti tuleb kuulda võtta meie rahva südame häält.

Lennart Meri oskas neid asju hästi.

Mälestades Isamaaliit 14.03.2006

Kes oli Lennart Meri mulle?

Meie rahvast ühendav suurmees Lennart Meri ei olnud mulle isiklikult lähedane inimene, isegi tuttav mitte, kuid tema lahkumine tegi haiget.

Peamine tunne, mis Lennart Meriga seostub, on uhkus. Lennart Meri teod Eesti esindamisel kogu maailmas panid mind tundma uhkust, et olen eestlane.

President Meri võitles tulinahkudega selle eest, et Eestit koheldaks tema väiksest hoolimata teiste riikidega võrdset.

Mäletan, kuidas ta ühel rahvusvahelisel tippkohtumisel ütles, et riik, millel on merepiir, ei saa olla väike. Lennart Meri oli üks vähesi väikeriikide esindajaid, kelle vastu tundsid maailma ajakirjandus ja üldsus rahvusvahelistel koosviibimistel sama suurt huvi kui suurriikide esindajate vastu.

Meri suurepärase diplomaa-divõimed, tema siirus ja ausus aitasid ümber lükata nii mõnegi müüdi ja stamparusaama, mis olid lääneriikidel Baltimaade kohta tekkinud Nõuko-

gude Liidu okupatsiooni ajal. Meri tegi nii välismaalastele kui ka meile endile selgeks, et Eesti koht on läänes, mitte idas. Just tema andis lootust, et ühel päeval võib ka Eestist saada edukas heaoluriik.

Lennart Meri suutis ületada vastuolud, mis 1992. aastal veel kuuma leegiga lõomasid. Merit ei saa siduda mitte ainult ühe osaga eesti rahvast, ühe poliitilise partei või mis tahes muu rühmaga – Lennart Meri oli tõeline kogu rahva president. Tema üle tundsid uhkust nii et-

tevtjad kui ka lihttöölised, nii Eestimaa eestlased kui ka venelased. Kõigil on Meri kohta mõni soe sõna öelda.

Edasiliikumiseks on vaja ka kriitilist meelt ning Meri suutis vajadusel olla oma maa ja rahva vastu kriitiline. Mäletan, kuidas ta väliskohtumiselt tules tegi meie ajakirjanikele väike ekskursiooni Tallinna lennujaamas. Lennujaama WCs lausub Meri: „Vaadake nüüd seda nõukogudeaegset peldikut!“ Pärast seda sündmust tehti Tal-

linna lennujaam kui Eesti riigi visiitkaart täiesti korda.

Meri sõnum eesti rahvale oli, et kui me tahame saada eurooplasteks, peame hakkama käituma nagu eurooplased. Ta oli väga kriitiline Eesti poliitike suhtes, kelle energia kulus rohkem omavahelisele kemplemisele, kui riigi juhtimisele suurte eesmärkide poole.

Suurmehi nagu Lennart Meri ei saa väikerahva hulgast välja kasvada palju. Siiski peaksime seadma eesmärgiks leida Eestile president, kes on Lennart Meriga võimalikult sarnane.

MARTTI MANDEL
Isamaaliidu noor